

Wrocław, 26 sierpnia 2009 roku

WK.60/406/K-72/09

**Pani
Teresa Klimek
Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Długołęce**

**ul. Szkolna 40a
55-095 Mirków**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 roku Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła w dniach: 29 czerwca, 1, 3 i 10 lipca 2009 roku kontrolę gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 10 lipca 2009 roku, i pozostawionym w jednostce. ul. Szkolna 40a, 55-095 Mirków.

Uchybienia i nieprawidłowości wystąpiły przy realizacji następujących zagadnień.

Księgowość i sprawozdawczość

Faktury Vat i rachunki zewnętrzne z listopada 2008 roku na łączną kwotę 13.867,71 zł oraz rachunki wystawione przez GOPS w sierpniu, w październiku i w listopadzie 2008 roku w księgach rachunkowych ujmowane były w grudniu 2008 roku pod datą ich zapłaty, tymczasem z art. 20 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 roku Nr 76, poz. 694 ze zm.) wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

W sprawozdaniu Rb-28S za okres od początku roku do 31 grudnia 2008 roku wydatki wykonane w rozdziale 85212 w § 3110 zostały wykazane w kwocie niższej od wynikającej z ewidencji księgowej prowadzonej do konta 130. Różnica wynikała z dokonanego w styczniu 2009 roku zwrotu na rachunek bankowy GOPS świadczeń nienależnie pobranych w 2008 roku i została potraktowana jako zmniejszenie wydatków 2008 roku. Zgodnie z § 6 ust. 1 i § 9 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.) sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ksiąg rachunkowych; kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej tj. w kolumnie "Wydatki wykonane" wykazuje się zrealizowane wydatki na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego (§8 ust. 2 pkt 3 załącznika nr 34 do rozporządzenia).

Do konta 130 w zakresie dochodów nie prowadzono ewidencji szczegółowej wg podziałek klasyfikacji budżetowej, co było niezgodne z opisem do tego konta zawartym w rozporządzeniu Ministra

Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.).

Nie sporządzano miesięcznych zestawień obrotów i sald kont księgi głównej (sporządzano jedynie wydruki z ewidencji księgowej prowadzonej do konta 130 i przekazywano je do Urzędu Gminy), tymczasem zgodnie z art. 24 ust. 5 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane przynajmniej za poszczególne okresy sprawozdawcze, nie rzadziej niż na koniec miesiąca.

W 2008 roku przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych została złamana zasada podwójnego zapisu określona w art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, co skutkowało tym, że suma sald strony Wn kont różniła się o 2.092,39 zł od sumy sald strony Ma kont księgi głównej.

W trakcie kontroli ZPK został uzupełniony o konta 073, 141 i 241, na których dokonywano księgowania w 2008 roku.

W zakresie kontroli zgodności sprawozdania finansowego tj. bilansu, rachunku zysków i strat oraz zestawienia zmian w funduszu jednostki według stanu na 31 grudnia 2008 roku z ewidencją księgową, stwierdzono szereg nieprawidłowości głównie wynikających z nieprzestrzegania przepisów rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...), a dotyczących ujmowania operacji gospodarczych na poszczególnych kontach oraz rocznego przeksięgowania kont.

W bilansie w pozycji aktywa trwale wykazano 34.562,40 zł, tymczasem z zestawienia obrotów i sald wynikało, że suma sald kont 011 - „Środki trwałe” i 013 - „Pozostałe środki trwałe” pomniejszona o umorzenia ujęte na kontach 071 i 073 wyniosła 19.688,22 zł. W pozycji pozostałe należności wykazano kwotę 208.182,35 zł, natomiast saldo konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wyniosło 201.397,29 zł. Dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2008 roku ujęto na stronie Wn konta 231 - „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” (jako należność) i stronie Ma konta 226 - „Długoterminowe należności budżetowe”(jako zobowiązanie), wbrew opisom do kont 221 i 226 zawartym w rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) i wykazano je w bilansie w pasywach jako rezerwę na zobowiązania. Saldo Ma konta 750 - „Przychody i koszty finansowe” w wysokości 203.580,50 zł, wbrew rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) nie zostało przeniesione na konto 860, a w bilansie zostało wykazane jako rozliczenia międzyokresowe przychodów. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (konto 851) był pomniejszany o udzielane pożyczki, a na koncie 234 - „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” wystąpiło saldo po stronie Ma, oznaczające zobowiązania, w równowartości pożyczek pozostających do spłaty, zamiast po stronie Wn jako należności.

Sprawozdanie finansowe pn. „Zestawienie zmian w funduszu jednostki” w stosunku do ewidencji księgowej prowadzonej do konta 800 - Fundusz jednostki różniło się w zakresie kwoty wykazanej w pozycji bilans otwarcia (z ewidencji księgowej wynikała kwota 7.945,72 zł, w sprawozdaniu wykazano 4.943.702,98 zł), innych zwiększeń (wykazana w sprawozdaniu kwota 11.996,86 zł nie wynikała z zapisów księgowych), straty za rok ubiegły (w sprawozdaniu wykazano 4.957.241,68 zł, natomiast z zapisów księgowych na koncie 800 wynikała kwota 13.538,70 zł), zrealizowanych wydatków

budżetowych (w sprawozdaniu wykazano 4.659.280,19 zł, natomiast na konto 800 wydatki zostały przeniesione w wysokości 4.659.915,33 zł). Ponadto w ewidencji księgowej GOPS funkcjonowało konto 820 - „Rozliczenie wyniku finansowego”, które zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) służy do ewidencji rozliczenia wyniku finansowego gospodarstw pomocniczych, podczas gdy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką budżetową.

Zakupione w 2008 roku środki trwałe o łącznej wartości 13.194,36 zł zł ujęto w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 011 i stronie Ma konta 800, a faktury za nie na stronie Wn konta 400 i stronie Ma konta 201. Ewidencjonowanie na koncie 800 zakupu środków trwałych naruszało zasady funkcjonowania konta opisane w rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...); z opisu do konta wynika bowiem, że na stronie Ma konta 800 ujmuje się tylko nieodpłatnie otrzymane środki trwałe. Ponadto, zgodnie z § 5 ust. 2 ww. rozporządzenia środki trwałe o wartości powyżej 3.500 zł umarza się i amortyzuje, przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych albo stawek określonych przez dysponenta części budżetowej lub zarząd jednostki samorządu terytorialnego. Zatem ujęcie ww. środków trwałych w kosztach naruszało powołane przepisy. Ponadto od wyżej wymienionych środków trwałych w 2007 roku naliczono amortyzację w wysokości 1.514.28 zł., wobec czego w kosztach powyższą kwotę ujęto dwa razy – w momencie zakupu oraz w momencie naliczenia amortyzacji. Zakupione środki trwałe zostały wykazane w zwiększeniach funduszu w pozycji II.4. „Aktualizacja środków trwałych”, pomimo iż z § 5 ust. 5 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) wynika, że wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach - tj. na podstawie rozporządzenia wydanego w oparciu o art. 15 ust. 5 ustawy z 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 roku, Nr 54, poz. 654 ze zm.); ostatnia aktualizacja została zarządzona z mocy ww. przepisów w 1995 roku.

Dane wykazane w sprawozdaniu finansowym „Rachunek zysków strat” nie były zgodne z ewidencją księgową kosztów i przychodów na koncie 860 w zakresie wartości kosztów działalności operacyjnej, pozostałych kosztów operacyjnych i przychodów finansowych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe Pani Kierownik, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnoszę o podjęcie niezbędnych działań w celu wyeliminowania uchybień i nieprawidłowości opisanych w protokole kontroli, a w szczególności:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 roku Nr 76, poz. 694 ze zm.) w zakresie:
  - a) wprowadzania do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każdego zdarzenia, którego nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy,
  - b) sporządzania miesięcznych zestawień obrotów i sald kont księgi głównej, stosownie do art. 24 ust. 5 ustawy,

- c) zachowania przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych zasady podwójnego zapisu na kontach księgi głównej, stosownie do art. 15 ust. 1 ustawy,
2. Sporządzanie sprawozdań budżetowych Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych na podstawie danych wynikających ewidencji księgowej prowadzonej do konta 130, stosownie do przepisów § 6 ust. 1, § 9 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.) oraz §8 ust. 2 pkt 3 załącznika nr 34 do rozporządzenia.
3. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.), w zakresie:
  - a) prowadzenia do konta 130 w zakresie dochodów ewidencji szczegółowej wg podziałek klasyfikacji budżetowej, stosownie do opisu do konta 130 zawartego w rozporządzeniu,
  - b) ewidencjonowania na kontach 221, 226, 231, 234 i 851 operacji gospodarczych zgodnie z opisami do tych kont zawartymi w rozporządzeniu,
  - c) przenoszenia sald kont wynikowych na konto 860,
  - d) wykazywania w sprawozdaniu finansowym tj. bilansie, rachunku zysków i start oraz w zestawieniu zmian w funduszu jednostki wartości zgodnych z treścią ekonomiczną nazw poszczególnych pozycji określonych we wzorach stanowiących załączniki nr 5, 8 i 9 do rozporządzenia oraz zachowanie zgodności między tymi sprawozdaniami a zestawieniem obrotów i sald i zapisami na kontach 860 i 800,
  - e) ewidencjonowania zakupu środków trwałych zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani
Iwona Agnieszka Łebek
Wójt Gminy
Długołęka